

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΑΚ. ΕΤΟΥΣ 2022-2023

Εξεταζόμενο μάθημα: ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

1. Αναφερθείτε στον ορισμό και στο θεωρητικό πλαίσιο καθώς και στην κλινική πρακτική:

α. προκατάληψη επεξεργασίας πληροφοριών

β. προβολική υπόθεση

γ. σύστημα ανταλλάξιμων αμοιβών

δ. μίμηση προτύπου

Απάντηση από Ψυχοπαθολογία (Kring et al.)

α. Kring et al- σελ. 95

Ορισμός: η κατάθλιψη χαρακτηρίζεται από ιδιαιτερότητες στην προσοχή, στην ερμηνεία και στην ανάκληση των αρνητικών και θετικών πληροφοριών. Αυτό το χαρακτηριστικό στοιχείο της προσοχής και της μνήμης ονομάζεται 'προκατάληψη στην επεξεργασία των πληροφοριών'.

Θεωρητικό πλαίσιο: γνωσιακή- συμπεριφοριστική προσέγγιση του Beck.

Στηρίζεται στις στρεβλώσεις αναφορικά με τον τρόπο που οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τις εμπειρίες της ζωής τους.

Κλινική πρακτική: στόχος της θεραπείας είναι να αλλάξουν οι ασθενείς τη γνώμη που έχουν για τον εαυτό τους και τον τρόπο που ερμηνεύουν τα γεγονότα της ζωής τους. Στόχος είναι να προσφέρει στους ασθενείς εμπειρίες, τόσο εντός όσο και εκτός της θεραπείας, που θα αλλάξουν τις

αυτόματες αρνητικές σκέψεις, τις πυρηνικές πεποιθήσεις και τα αρνητικά γνωσιακά σχήματα.

β. Kring et al- σελ. 143

Ορισμός: το υλικό των εργαλείων αποτελείται από ερεθίσματα που είναι αδόμετα ή αμφίσημα, με αποτέλεσμα οι απαντήσεις του ατόμου να καθορίζονται από ασυνείδητες διεργασίες και να αποκαλύπτουν τις πραγματικές στάσεις, τα κίνητρα και τους τρόπους συμπεριφοράς. Αυτή είναι η προβολική υπόθεση.

Θεωρητικό πλαίσιο: οι προβολικές τεχνικές πηγάζουν από την ψυχαναλυτική προσέγγιση. Η χρήση των προβολικών δοκιμασιών στηρίζεται στην υπόθεση ότι το άτομο, εάν ρωτιόταν ευθέως, θα ήταν είτε ανίκανο είτε απρόθυμο να εκφράσει τα πραγματικά του συναισθήματα. Οι ψυχαναλυτές προτιμούν τέτοιου είδους δοκιμασίες, καθώς είναι μια επιλογή που είναι συνεπής με την ψυχαναλυτική υπόθεση ότι οι άνθρωποι αμύνονται απέναντι στις δυσάρεστες σκέψεις και στα δυσάρεστα συναισθήματα με το να τα απωθούν στο ασυνείδητο.

Κλινική πρακτική: τα προβολικά τεστ, όπως TAT και Rorschach, είναι εργαλεία ψυχολογικής αξιολόγησης, όπου παρουσιάζεται στο άτομο ένα σύνολο τυποποιημένων ερεθισμάτων (φιγούρες ατόμων ή κηλίδες μελάνης). Είναι αρκετά αμφίσημα ώστε να επιτρέπουν ποικιλία στις απαντήσεις.

γ. Kring et al- σελ. 91

Ορισμός: το σύστημα ανταλλάξιμων αμοιβών είναι μια διαδικασία κατά την οποία δίνουμε κουπόνια για την επιθυμητή συμπεριφοράς. Τα κουπόνια μπορούν να ανταλλαχθούν στη συνέχεια με επιθυμητά αντικείμενα και δραστηριότητες

Θεωρητικό πλαίσιο: εφαρμόζεται στο πλαίσιο του συμπεριφορισμού. Στηρίζεται στο σύστημα των ενισχύσεων που μπορούν να δοθούν ώστε να αυξηθεί η συχνότητα εμφάνισης μιας επιθυμητής συμπεριφοράς. Πρόκειται για τη θετική ενίσχυση των δράσεων του οργανισμού, σύμφωνα με τη συντελεστική προσέγγιση του συμπεριφορισμού.

Κλινική πρακτική: Κάθε φορά που το παιδί κάνει τις εργασίες που έχει για το σπίτι ή κάθεται στη θέση του κατά την ώρα του μαθήματος κερδίζει ένα

αυτοκόλλητο. Μπορεί ανταλλάξει στη συνέχεια αυτά τα αυτοκόλλητα με αντικείμενα ή δραστηριότητες. Επίσης, μπορεί να εφαρμοστεί σε άτομα με νοητική υστέρηση ή σε ιδρύματα και φυλακές.

δ. Kring et al- σελ. 222-223, 57

Ορισμός: όλοι μαθαίνουμε παρακολουθώντας και μιμούμενοι άλλους, μια διεργασία που ονομάζεται μίμηση προτύπου. Τεχνική τροποποίησης της συμπεριφοράς κατά την οποία παρατηρούμε τη συμπεριφορά των άλλων και παίρνουμε μέρος μαζί τους στην εκτέλεση της επιθυμητής συμπεριφοράς.

Θεωρητικό πλαίσιο: κοινωνιογνωστική προσέγγιση ή θεωρία κοινωνικής μάθησης του Bandura. Η μίμηση προτύπου μπορεί να μειώσει τον φόβο για ένα αντικείμενο ή να εξηγήσει την απόκτηση αποκλίνουσας συμπεριφοράς. Στις μελέτες του Bandura, παιδιά προσχολικής ηλικίας παρακολουθούσαν έναν ενήλικα να χτυπά και να κλοτσά τον Bobo. Όταν τα παιδιά έμειναν μόνο τους με την κούκλα, μιμούσαν τη συμπεριφορά του υποδείγματος που είχαν μόλις δει.

Κλινική πρακτική: μάθηση μέσω προτύπου, κατευθυνόμενη συμμετοχή και συγκαλυμμένη μάθηση μέσω προτύπου. Εφαρμογή των τεχνικών μίμησης προτύπου για να εξαλείψει φόβους και άλλες έντονες συναισθηματικές αντιδράσεις. (Schultz & Schultz, Θεωρίες προσωπικότητας, σελ. 497).

2. Αναφερθείτε στους πέντε μεγάλους παράγοντες σε περίπου 20 γραμμές.

(Schultz & Schultz, Θεωρίες προσωπικότητας, σελ. 328)

Νευρωτισμός: ανήσυχος, ανασφαλής, νευρικός, ιδιαίτερα αγχωμένος

Εξωστρέφεια: κοινωνικός, ομιλητικός, στοργικός

Δεκτικότητα σε εμπειρίες: πρωτότυπος, ανεξάρτητος, δημιουργικός, τολμηρός

Προσήνεια: ευχάριστος, καλόκαρδος, μειλίχιος, καταδεκτικός, ευγενής

Ευσυνειδησία: προσεκτικός, αξιόπιστος, εργατικός, οργανωμένος.

Οι McCrae και Costa εντόπισαν τους πέντε στιβαρούς ή μεγάλους παράγοντες, καθώς είχε θεωρηθεί ότι ο Eysenck είχε προτείνει πολύ λίγες διαστάσεις και ο Cattell είχε προτείνει πάρα πολλούς παράγοντες. Οι παράγοντες αυτοί εντοπίζονται τόσο σε παιδιά όσο και σε ενήλικες, καθώς και σε πολλούς διαφορετικούς πολιτισμούς. Πρόκειται για παράγοντες και χαρακτηριστικά γνωρίσματα που αντιπροσωπεύουν μια κοινή ανθρώπινη δομή προσωπικότητας, που ξεπερνά και υπερβαίνει τις πολιτισμικές διαφορές.

Εξεταζόμενο μάθημα: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Ο ρόλος της κοινωνικής σύγκρισης στη διατήρηση και αλλαγή της κοινωνικής τάξης. Τεκμηριώστε με θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα.

(Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία, Β' τόμος, 17^ο κεφάλαιο, σελ. 281)

Κοινωνική σύγκριση και διατήρηση

Θεωρία κοινωνικής σύγκρισης - Festinger

Φαινόμενο κανονικοποίησης - Sherif

Θεωρία κοινωνικής ταυτότητας- κοινωνική σύγκριση και κοινωνική κατηγοριοποίηση συμβάλλουν στη διομαδική συμπεριφορά

Διαφοροποίηση- Κοινωνική σύγκριση και εξουσία- καθορισμός του προτύπου μέσα σε ανταγωνιστικές σχέσεις- πείραμα Letaiue- κατασκηνώσεις και σπάγγος

Στρατηγικές κοινωνικής δημιουργικότητας: ανεύρεση νέων διαστάσεων σύγκρισης- επαναπροσδιορισμός αξίας σύγκρισης- εγκατάλειψη σύγκρισης με ομάδα υψηλότερης κοινωνικής θέσης και αναζήτηση ομάδων χαμηλότερης κοινωνικής θέσης

Διατήρηση καθεστηκυίας τάξης

Κοινωνική σύγκριση και αλλαγή

Moscovici- αλλαγή κοινωνικών αναπαραστάσεων- γενετικό μοντέλο

Mugny & Perez- Θεωρία επεξεργασίας της σύγκρουσης- αποδέσμευση πηγής από μήνυμα- ρόλο παίζει το μήνυμα

Συναίσθημα σχετικής αποστέρησης- συλλογικές δράσεις

Πέντε στάδια διομαδικών σχέσεων

Εξεταζόμενο μάθημα: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αναφερθείτε στα τέσσερα είδη σφάλματος που ελαχιστοποιούν την ακρίβεια των δειγματοληπτικών ερευνών.

(Βιβλίο Σταλικά, Μεθοδολογία έρευνας και Στατιστική, σελ. 202)

Στις δειγματοληπτικές έρευνες, το σφάλμα ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ μιας εκτιμώμενης τιμής που παράγεται από τα δεδομένα της έρευνας και της πραγματικής τιμής των μεταβλητών του υπό μελέτη πληθυσμού. Σκοπός κάθε επιτυχημένης μελέτης είναι πρωτίστως να ελαχιστοποιήσει τέσσερα είδη σφάλματος για να είναι ακριβή τα αποτελέσματα.

Το σφάλμα κάλυψης: οφείλεται σε ένα μη αντιπροσωπευτικό δειγματοληπτικό πλαίσιο σε σχέση με τον πληθυσμό της μελέτης.

Το δειγματοληπτικό σφάλμα: διαφορά που προκύπτει από την εκτίμηση ενός δείγματος μιας δειγματοληπτικής μονάδας και την εκτίμηση του συνόλου των δειγματοληπτικών μονάδων του πλαισίου.

Το σφάλμα μη απάντησης: διαφορά της εκτίμησης, που δίνεται όταν μόνο ένα τμήμα των δειγματοληπτικών μονάδων ανταποκριθούν σε σχέση με το σύνολο των μονάδων που ανταποκρίθηκαν.

Το σφάλμα μέτρησης: διαφορά μεταξύ της εκτίμησης που παράχθηκε από τις ανακριβείς απαντήσεις και της πραγματικής τιμής.